

Մաշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցուց Սուրբ Յակոբ Կիրակցօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Փետրուար **2009** (ԺԶ տարի թիւ **6**)

Այս Թիում՝

Խորհուրդ Վարդանանց՝ 21րդ Դար
Էջ 2

Բացատրական բառարան էջ 3 - 7
Առաջաւորի Պահք, Տեառնընդառաջ,
Բուն բարեկենդան, Տէրունի տօներ,
Ս. Սարգիս, Ս. Սահակ Պարթև,
Ղեկնդեանց սուրբեր, Նորահրաշ

Եկեղեցական բառարան: էջ 8
Ի՞նչ են Զիթենեաց լեռ, Ղենչակ,
Ճաշոց

Վերաբաղ էջ 9-11
Յիսուս Բրիստոսի
Փորձութիւնները, Տասներկու
աշակերտներու ընտրութիւնը, Յովնանի
պատմութիւնը

Խաղերու բաժին էջ 12-15
Յիսուս Աստուծոյ Գառնուկը
Օծեալին տրուած անունները
Հաւատք
Եզակի Գիրեր

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը: էջ 16-19

Կարճ լուրեր Կիրակցօրեայէն էջ **20**

Քանզի Հայր Մեր
զՍուրբ
Աւետարանն Գիտենք
եւ Մայր
զԱռաքելական
Եկեղեցի Կաթողիկէ

Ամսուան Համարը

«Ո՞վ կրնայ, ուրեմն, մեզ բաժնել Բրիստոսի սէրէն. նեղութի՞ւնը, անձկութի՞ւնը, հալածա՞նքը, սո՞վը, մերկութի՞ւնը, վտա՞նգը կամ սո՞րը:» Հոով. 8.35

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակույթ

Խմբագրական՝

Խորհուրդ Վարդանանց՝ 21րդ դար

Ընդհանրապես, երբ դարոցական տարիքի մանուկներու եւ պատանիներու հարցները թէ ի՞նչ սորված են Վարդանանց պատերազմի մասին, անոնց գիտութիւնը կ'ամփոփուի Տղմուտ գետի ափին տեղի ունեցած այդ հայրենասիրական պատերազմին շուրջ, 60,000 կտրիճներով, թշնամիին անհամար բանակին եւ փիղերուն դէմ: Սակայն ուրիշ ի՞նչ պէտք է սորվիլ Վարդանանց պատերազմէն, ի՞նչ հասկնալ, ի՞նչ եզրակացնել:

1. Զիջի՞լ թէ չզիջիլ:

Նկարագրի տէր անձ մը պէտք է գիտնայ երբ պէտք է հաստատ կենայ իր կեցուածքին վրայ ու որոշէ թէ ամէն գնով իր սկզբունքը եւ գաղափարը պիտի պաշտպանէ: Ահա այդ ըրաւ Վարդան Մամիկոնեան ու մերժեց զիջիլ Քրիստոնէութենէն ըսելով «այս հաւատքէն մեզ ոչ ոք պիտի շեղէ»:

2. Թիւով շատ ըլլալ չի նշանակեր անպայման յաղթական դուրս գալ

Երբեմն մեզի պէս մտածող անձերուն թիւը քիչ կ'ըլլայ, իսկ հակառակորդներունը՝ շատ: Բայց թիւով մեծ խումբը կրնայ նոյնքան զօրաւոր չըլլալ որովհետեւ նոյնքան համոզում չունենար եւ նոյնքան բուռն ձեռով չի հաւատար իր գաղափարին: Ահա այսպէս է որ հայ քրիստոնէաները թէեւ թիւով նուազ էին պարսիկներէն բայց իրենց հաւատքին մէջ անելի զօրաւոր ըլլալով, մերժեցին ընդունիլ Յազկերտի առաջարկը:

3. Համբերութիւն

Վարդանի եւ իր 1036 ընկերներու նահատակութիւնով սկսած պատերազմը աւարտեցաւ 33 տարիներ ետք իր եղբորորդի Վահան Մամիկոնեանի յաղթանակով եւ 484 թուականի Նուարսակի մէջ ստորագրուած դաշնագրով: Այս դաշնագրով Պարսիկները կ'ընդունէին Հայոց պայմանները:

- ա. Հայաստանի շնորհել ինքնավարութիւն
- բ. Քրիստոնէական պաշտամունքի ազատութիւն
- գ. Ատրուշաններու վերացում

Ահա այսօր, Վարդանանցէն 1,558 տարիներ ետք, մենք ո՞րքան հաւատարիմ ենք Քաջ Վարդանին եւ մենք ալ մեր կարգին

1. Վարդան Մամիկոնեանի պէս հաստատ կը մնանք մեր Քրիստոնէական սկզբունքներուն
2. Հակառակ անոր որ մեր շուրջը շատ անելի է թիւը անոնց որոնց հաւատամբը խոտոր է մեր Հայ Քրիստոնէայ սկզբունքներուն ու աւանդութիւններուն, եւ
3. Մենք այս բոլորին կը դիմադրենք համբերութեամբ եւ Քաջ Վարդանին պէս կ'ըսենք՝

Քանզի Հայր Մեր զՍուրբ Աւետարանն Գիտեմք եւ Մայր զԱռաքելական Եկեղեցի Կաթողիկէ

«Մաշտոցի Արձագանգ»
Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի կամաւոր խմբակը
Վէրժին Գիւպթանճեան, Թամար Գիզիրեան, Գարոլ Մանուկեան, Յասմիկ Նաճարեան,
Շողիկ Նաճարեան, Յասմիկ Գանաճեան, Շաղիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Փետրուար ամսուան բացատրական տօնացոյց

- Կիր. 1 Բարեկենդան Առաջաւորի Պահոցն
- Բշ. 2 Սկիզբ Առաջաւորի Պահքի
- Ուր. 6 Աւարտ Առաջաւորի Պահքի
- Շբթ. 7 Ս. Սարգիս Զօրավար, որդւոյն Մարտիրոսի եւ 14 զինուորներու
- Շբթ. 14 Տեառնընդատաջ
- Գշ. 17 Ս. Ղեւոնդեանց Քահանայից
- Եշ. 19 Ս. Վարդանանց եւ 1036 Վկայիցն
- Շբթ. 21 Կոստանդնուպոլսոյ Տիեզերական ժողովի (381 ՔԵ) 150 Ս. Հայրապետներու
- Կիր. 22 Բուն Բարեկենդան
- Բշ. 23 Ա. օր Մեծ Պահքի
- Շբթ. 28 Ս. Թէոդորոս Զօրավարին

Առաջաւորի Պահք

Այս հնգօրեայ պահքը սահմանուած է Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի կողմէ եւ յատուկ է միայն Հայ Եկեղեցոյ: Կը սկսի մեծ պահքէն 3 շաբաթ առաջ եւ հին ժամանակ թոյլատրուած էր միայն աղ եւ հաց ուտել: Ինչպէս կը կարդանք Ծննդոց 1.29-30 ին մէջ, Աստուած միայն ճոր օրը մարդը ստեղծելէն ետք է որ ուտելու հրաման կու տայ բոլոր արարածներուն եւ այս 5 օրերու պահքին է որ կ'ակնարկէ Առաջաւորացը: Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ կը սահմանէ որ Տրդատ Գ. թագաւորը եւ իր արքունին հինգ օրեր պահք պահեն իրենց մկրտութենէն առաջ, ինչպէս սովորութիւն էր հին եկեղեցոյ մէջ: Այստեղէն է որ Առաջաւորի Պահքը կը կոչուի Փրկութեան պահք որովհետեւ անոր խորհուրդը հեթանոսական ապականութենէն, աղամական մեղքէն, մարդային հինգ զգայարաններու սրբումն է: Այս պահքի առաջին չորս օրերուն «երկուշաբթիէն հինգշաբթի» ճաշու ւետարան չկարդացուիր եւ հինգերորդ օրը, Ուրբաթ օրը կը կարդացուի Յովնան մարգարէի քարոզութիւնն ու Նինուէի ապաշխարութիւնը, ոչ իբրեւ Յովնան մարգարէի տօն այլ իբր մեծ ապաշխարութեան եւ ծոմապահութեան օրինակ:

Միջնադարուն, դիրիմացաբար կը կոչուի Ս. Սարգիսի պահք որովհետեւ յաջորդող շաբաթ օրը Ս. Սարգիս է:

**Ի՞նչ կը տօնենք
Փետրուար 14 ին:**

Երբ մեր շուրջը St. Valentine կը տօնուի, մենք պէտք է յիշենք թէ Հայ Եկեղեցին այդ օրը Տեառնընդատաջ կը տօնէ: Տեառնընդատաջը, 40 օրուայ Յիսուս Մանուկին տաճար տարուելու եւ Աստուծոյ նուիրուելու օրն է: Այդ օրը արարողութիւն տեղի կ'ունենայ եկեղեցոյ մէջ, կրակ կը վառեն եկեղեցոյ բակին մէջ ու հաւատացեալներ իրենց մոմերը վառելով տուն կը տանին:

**Ե՞րբ կը տօնենք
Բուն Բարեկենդանը:**

Բարեկենդան կը նշանակէ ուրախութիւն եւ ճոխութեան օր ու կը խորհրդանշէ Ադամի ու Եւայի երջանիկ կեանքը դրախտին մէջ: Ան Ս. Վարդանանցի յաջորդող Կիրակին է, եւ որուն յաջորդող Երկուշաբթին կը սկսի Մեծ Պահքը: Հայերը Բուն Բարեկենդանին կը ծպտուին, դիմակաւոր խաղեր եւ հանդէսներ կը կազմակերպեն իրարու յիշեցնելու թէ յաջորդ օրը Մեծ Պահքը կը սկսի:

Տերընտաս կամ Տեառնընդատաջ

Տեառնընդատաջը հայաստանեայց եկեղեցոյ տէրունի տօներէն մէկն է: Ան յիշատակումն է այն օրուան, ուր քառասնօրեայ մանուկ Յիսուսը բերուեցաւ տանար ու ընծայուեցաւ Աստուծոյ: Այս իսկ պատճառաւ, Տեառնընդատաջը անշարժ տօն մըն է ու կը զուգադիպի Սուրբ Ծնունդէն 40 օր ետք, Փետրուար 14-ին:

Տեառնընդատաջի օրը եկեղեցիէն ներս կը մատուցուի պատարագ: Եկեղեցիին չորս անկիւնները կը կարդացուին անտարանի համապատասխանող հատուածներ: Կը յիշատակուին նաեւ ծերունի Սիմոնն ու Աննա մարգարէուհին, երկու անձեր որոնք Յիսուսի տանար ընծայման ներկայ գտնուած են:

Տեառնընդատաջը նախորդող երեկոյեան ժամերգութեան աւարտին, ծիսակատար քահանան Սուրբ սեղանին վրայի մոմերը կը վառէ եւ ներկայ հաւատացեալները այդ մոմերէն իրենց կարգին կը վառեն մոմեր ու լոյսը կը տանին տուն:

Գիտէի՞ր թէ...

Տեառնընդատաջի մասին կարելի է միայն Ղուկասի անտարանին հատուածներէն մէկուն մէջ կարդալ 2.22-38 : Միւս անտարանիչները չեն ակնարկած Յիսուսի կեանքի այս դէպքին:

Տէրունի տօներ

Տէրունի կամ տէրունական կը կոչուին Քրիստոսի կեանքին վերաբերող Ամենակարեւոր դրուագները յիշատակող Տօները, որոնք քրիստոնէայ եկեղեցին փառաւոր ու մեծաշուք ձեւով կը տօնէ: Հայաստանեայց եկեղեցին ունի 7 Տէրունի տօներ, որոնք են հետեւեալները.-

- Սուրբ Ծնունդ
- Անուանակոչութիւն
- Տեառնընդատաջ
- Ծաղկազարդ, Աւագ շաբաթ, Սուրբ Զատիկ եւ Համբարձում
- Հոգեգալուստ
- Վարդավառ կամ պայծառակերպութիւն
- Վերափոխումն սուրբ Աստուածածնի

Յիշատակութիւն Սուրբ Սարգիս Զօրավարի Փետրուար 7

Վարդանանցէն տասներկու օր առաջ Ծաբաթ օրը Հայ Եկեղեցին նուիրած է Ս. Սարգիս Զօրավարի յիշատակին: Ս. Սարգիս Զօրավար Կ ա պ ա թ ո վ կ ի ո յ Գամիրք գաւառէն էր. քաջ եւ առաքինի զինուորական մը, որ զօրապետի աստիճանին հասաւ: Համարձակութեամբ կը քարոզէր Աւետարանը եւ կը կործանէր բազինները:

Երբ Յուլիանոս կայսրը որ քրիստոնէութիւնը ուրացած էր, գահ բարձրացաւ, Սարգիս իր Մարտիրոս որդիին հետ Հայաստան ապաստանեցաւ, Տիրան թագաւորի մօտ, եւ ժամանակ մը հոն մնալէ ետք անցաւ Պարսկաստան, Պարսից Ծապուհ թագաւորին մօտ՝ ծառայելով զինուորական ասպարէզին մէջ:

Մեծ եղաւ իր որդիին՝ Մարտիրոսին ազդեցութիւնը իր հսկողութեան ներքեւ գտնուող պարսիկ զօրքին վրայ. անոնց մէջէն քրիստոնէութեան դարձողներ եղան:

Այս պարագան հետզհետէ ուշագրաւ դառնալով, Սարգիս եւ իր զաւակը արքայական հրաւեր ստացան զոհ մատուցանելու արքունի մեհեանին մէջ: Սակայն Սուրբ Սարգիս նոյնիսկ քաջութիւնը ունեցաւ անարգելու կողքերը: Առ ի հետեւանք իրենց յանդուգն կեցուածքին՝ զօրավարն ու իր որդին մահուան դատապարտուեցան:

Իր պարսիկ զինուորներէն տասներորս անձեր որոնք մինչեւ վերջ հաւատարիմ մնացեր

էին իրեն, առին Սարգիսի մարմինը եւ մաքուր զգեստներով պատեցին: Բայց թագաւորին հրամանով իրենք եւս գլխատուեցան ու իրենց նահատակութիւնը եւս կը յիշատակուի Սուրբ Սարգիսի եւ անոր Մարտիրոս զաւակին յիշատակին հետ, ամէն տարի:

Գիտէի՞ր թէ
Ս. Սարգիսի տօնը Հայաստանի մէջ ընդունուած է նշել ոչ միայն եկեղեցական ծիսակատարութեամբ, այլեւ ժողովրդական սովորութիւններով: Ս. Սարգիս Զօրավարը երիտասարդներու արագահաս բարեխօսն է եւ սիրոյ երազանքը իրականացնող սուրբ: Ըստ աւանդութեան, Ս. Սարգիս պէտք է Հրեշտակներու ուղեկցութեամբ անցնի եւ տանիքին վրայ դրուած ալիւրի մէջ ձգէ իր սպիտակ ձիուն պայտին հետքը որպէսզի այդ տարի իրականանայ հաւատացեալի երազանքը:

Աղօթք Սուրբ Սարգիսին

Բարձրեալէն գերագոյն պատիւ ստացար Քրիստոսի քով բարեխօսելու համար եւ դարձար մեր խնդրանքները կատարող, աղօթքները լսող, աստանաները հալածող, ով արագահաս Սուրբդ Սարգիս:

Ցաւերով լեցուն մարդկային կեանքին զօրեղ բժիշկ. արտասուքը սրբող, նեղութեան մէջ ինկածներու վիշտերը դիւրութեամբ մեղմացնող, գերիները ազատող, ով արագահաս Սուրբդ Սարգիս:

Դուրս որ ամէն տեղ կը յիշուիս ու կը փառաբանուիս, որովհետեւ գեղեցիկ եւ բարի անուն ես, հաւատացեալներուն շուրթերուն համար քաղցրահամ պտուղ: Գիշեր ու ցերեկ յոյսով քեզ կը կանչենք, արագահաս Սուրբդ Սարգիս, բարեխօս եղի՛ր Քրիստոսի քով մեր անձերուն համար:

Սուրբ Սահակ Պարթև

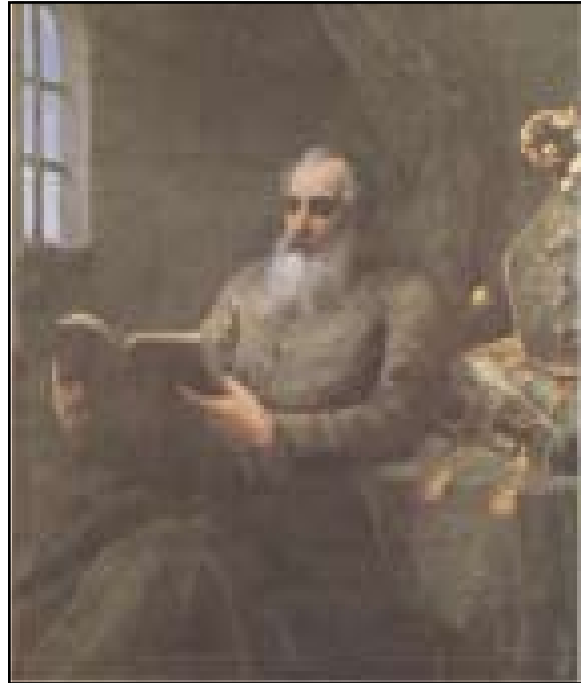
387 թուին, 39 տարեկանին Հայոց կաթողիկոս ձեռնադրուած այս հոգեւորականին անունը մեր բոլորին ծանօթ է իբր հայ գիրերու գիւտէն ետք, հայերէն լեզուի եւ Աստուածաշունչի պատուիրաններու տարածման աշխատանքին մէջ առաջնահերթ դեր խաղցած անձնաւորութիւն: Իսկապէս ալ, իր կաթողիկոսութեան օրերուն էր որ Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցական դարձաւ ու լծուեցաւ հայ գիրերու ստեղծման աշխատանքին: Հայ գիրերու գիւտէն վերջ, տարիներ շարունակ ան զբաղած է հայրենիքի հոգեւոր կեանքի բարեկարգութեան վերաբերող հարցերով ու հիմնական նպատակ ունեցած է տարածել հայ դպրութիւնը ամենուրեք:

Սուրբ Սահակ Պարթև, ծնած է 348 թուին, Կեսարիա, եւ որդին է Ներսէս Մեծ ի: Ան կը նկատուի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչի տոհմին անդամներէն մէկը: Անոր միակ դուստրը, Սահականոյշ, մայրը պիտի ըլլար Քաջն Վարդան Մամիկոնեանի:

Նախնական ուսումը իր ծննդավայրէն ներս ստանալէ ետք, ան մեկնեցաւ Բիւզանդիոն -Կ.Պոլիս- որ այդ ժամանակաշրջանին ուսման բարձրագոյն կեդրոններէն մէկն էր: Հոն, Սահակ Պարթև տիրապետեց կրօնական, եկեղեցական եւ այլ գիտութիւններու, ինչպէս նաեւ օտար բազմաթիւ լեզուներու, որոնցմէ էին յունարէնն ու պարսկերէնը:

Սուրբ Սահակ Պարթև կարգաւորած է Հայաստանեայց եկեղեցւոյ տօնացոյցը, գրած բազմաթիւ հոգեւոր կանոններ, այսինքն շարականներու շարքեր, եղանակաւորած է նաեւ շարականներ, պատարագամատոյց եւ ծիսական աղօթքներ: Ս. Սահակ Պարթև եւ Ս. Մեսրոպ Մաշտոց իրենց աշակերտներուն հետ կը ծաւալեն թարգմանչական աշխատանքները, որոնց առաջինը կը հանդիսանայ Աստուածաշունչը: Այսպէս է որ Սահակ Ա. Պարթև հայրապետ կը նկատուի մեր ոսկեդարու կերտիչներէն մէկը:

Ս. Սահակ Պարթևի յիշատակը այս տարի կը տօնենք Ս. Սարգիսի նախորդող Ծաբաթ օրը:

Շարական Սուրբ Սահակ Պարթև հայրապետին

Դուն սուրբ հայրերուն արմատներէն մեզի գաւազան բխեցուցիր սուրբ Սահակ հայրապետը քու հօտդ հովուելու ո՛վ Քրիստոս:

Դուն հայերուս անգիտութեան խաւարը ջնջեցիր՝ ասով իմաստութեան լոյսը ծագեցնելով Թորգոմի որդիներուն:

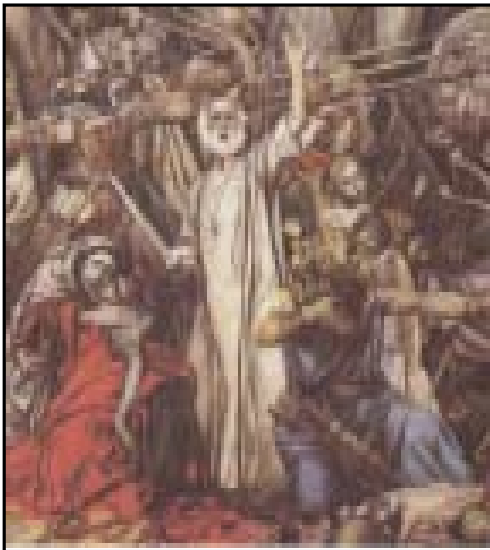
Դուն քու յառաջիկայ խորհուրդը տեսիլքով յայտնեցիր սուրբին, անոր յիշատակին՝ ընդունէ տօնողներուս սղաշանքը:

Ղեւնդեանց սուրբեր

Հայաստանեայց եկեղեցւոյ տօնացոյցը մեծապէս հարուստ է նահատակ սուրբերու յիշատակման օրերով: Բոլորին ծանօթ այդ սուրբերէն են սուրբ Սարգիս, սուրբ Գէորգ եւ սուրբ Ղեւնդեանց անուան տակ խմբուող նահատակ սուրբերու խումբ մը:

Ղեւնդեանց սուրբերու յիշատակը այս տարի կը տօնենք Փետրուար 1-ին, Բուն Բարեկենդանը նախորդող Երեքշաբթի օրով: Հինգերորդ դարուն ապրած այս սուրբերու խումբին կը տրուի «Ղեւնդեանց» անունը իրենց գլխաւորող անդամներէն Ղեւնդ Երէցի անուան յիշատակին: Ինը սուրբերէ բաղկացած այս խումբը ծանօթ է նաեւ «Քահանայից» անուան տակ:

Աւարայրի ճակատամարտէն ետք, 452 թուականին սկիզբը, պարսիկները հայ նախարարներու կարգին արտորած են նաեւ այս ինը վանականները ու զանոնք գերութեան մէջ պահած մինչեւ 454 թուականը: Այդ տարիներուն, երբ պարսիկները սաստկացուցին իրենց հալածանքները քրիստոնէաներուն դէմ, մահուան դատապարտուեցան ու նահատակուեցան նաեւ Ղեւնդեանց սուրբերը:

Ղեւնդեանց սուրբերն են.-
Ղեւնդ Երէց
Յովսէփ կաթողիկոս
Սահակ Ռշտունի եպիսկոպոս
Մուշեղ Արծրունի
Արսէն Երէց
Քաջաջ սարկաւազ
Թաթիկ եպիսկոպոս
Սամուէլ քահանայ
Աբրահամ սարկաւազ

Գիտէի՞ր թէ

«Նորահրաշ պսակաւոր» շարականը բաղկացած է տասը տուներէ եւ ան ծայրակայն է «Ներսէսի Երգ»-ին: Այսինքն եթէ այս շարականի տասը տուներու առաջին տողերէն իւրաքանչիւրին առաջին գիրը առնենք եւ զանոնք քով քովի գետեղելով կարդանք, կը ստանանք «Ներսէսի Երգ» խօսքը:

Ահաւասիկ առաջին չորս տուներու սկիզբները, որոնցմէ իւրաքանչիւրին առաջին գիրերը իրար կապելով պիտի ստանանք «Ներսէսի Երգ» խօսքին սկիզբը: Յաջորդող վեց տուները կու գան ամբողջացնելու խօսքին մնացեալ գիրերը:

« Նորահրաշ պսակաւոր եւ զօրագլուխ առաքինեաց... »

Երկնաւոր թագաւորին զինու յաղթեալ պատերազմին... »

Րենական լուսով լցեալ արիացեալն քաջն Արտակ... »

Սրբափայլ զգեստու պննեալ ի յերկնաւոր հանդիսադրէն... »

Եկեղեցական բառարան

Զ ձ

Զիթենեաց լեռ

Երուսաղէմի արեւելեան կողմը գտնուող այս բարձունքը հարուստ է ձիթենիներով: Հինէն ի վեր այս լեռան հետ բազմաթիւ սուրբ գրային իրադարձութիւններ կապուած են: Քրիստոս շատ յաճախ իր աշակերտներուն հետ կը բարձրանար այս լեռը առանձնանալու եւ աղօթելու համար: Հոս էր որ ան զրուցեց իր աշակերտներուն հետ ապագայ իրադարձութիւններու եւ աշխարհի վախճանին մասին: Այս լեռան լանջին՝ քէթսեմանի պարտէզին մէջ էր որ ան աղօթքով սպասեց իր ցերբակալութիւնը: Վերջապէս այս բարձունքի գագաթէն համբարձաւ՝ օրհնելով իր աշակերտները:

Ներկայիս Երուսաղէմի դարպասներէն դէպի ձիթենեաց լեռան բարձունքը տանող ճանապարհը կ'անցնի Սուրբ Աստուածամօր վերափոխման տաճարին քովէն: Լեռան գագաթին վրայ կը գտնուի սուրբ Համբարձման տաճառը: Այս բարձունքէն կարելի է դիտել աւետեաց երկրի սքանչելի համայնապատկերը, կ'երեւի ամբողջ Երուսաղէմը, Յորդանան գետը եւ մեռեալ ծովը:

Ղ ղ

Ղենջակ

Հասարակ խօսակցութեան մէջ ղենջակ բառը կ'առնուի իբր անձեռոց եւ իբր դաստարակ, բայց եկեղեցույ մէջ յատուկ կերպով կը գործածուի այն սփածանելիին համար, զոր մէջքէն կ'անցնէ աւագ հինգշաբթի օր ոտնլուային հանդիսադիրը: Աւետարանն ալ Քրիստոսի վրայ խօսելով կը գրէ՝ «Ելաւ սեղանէն, մէկ կողմ դրաւ իր վրայի հագուստը եւ ղենջակ մը առնելով՝ մէջքին կապեց»: Յովհաննէս 13:4

Ճ ճ

Ճաշոց

Հայ եկեղեցույ ծիսական ժողովածուներէն է. հիմնականօրէն կը պարունակէ ճաշու ժամին ընթերցուելիք նիւթերը որոնք նախապէս դասաւորուած են տէրունական տօներու կարգով: Բովանդակութիւնը կ'ընդգրկէ ընթերցումներ, հին եւ նոր կտակարաններ, շարականներ, եւ աղօթքներ: Գրիգոր Վկայասէր Կաթողիկոսի սկսած՝ ճաշոցը վերաձեւուեր է ըստ տօներու օրացոյցային կարգին եւ ամբողջացուեր եկեղեցույ տօներով: Յետագային ասոնց զարգացումը կը հանգի ծիսական նոր ժողովածուներու՝ Յայսմաուրբներու ստեղծման:

Վերաքաղ

Յիսուս Քրիստոսի Փորձութիւնները

Յիսուս Քրիստոս իր առաքելութիւնը սկսելէն առաջ գնաց անապատ: Ան անապատի առանձնութեան մէջ ապրեցաւ քառասուն օրեր:

Առաջին փորձութիւն՝

Յիսուս քառասուն օր ոչինչ կերաւ եւ անօթեցաւ: Սատանան, մօտեցաւ անոր որպէսզի փորձէ եւ մոլորեցնէ զինք: Ան ըսաւ որ եթէ Յիսուսը իսկապէս Աստուծոյ որդին է թող այնպէս ընէ որ անապատի քարերը հաց դառնան: Յիսուս, հակառակ որ շատ անօթի էր եւ կարող էր քարերը հացի վերածել, չխաբուեցաւ: Ան պատասխանեց, թէ մարդ միայն հացով չ'ապրիր այլ նաեւ Աստուծոյ խօսքով:

Երկրորդ փորձութիւն՝

Հակառակ անոր որ սատանան պարտուեցաւ չհեռացաւ եւ շարունակեց փորձել Յիսուսին: Տեսնելով, որ ուսելիքի միջոցով չկարողացաւ մոլորեցնել, ուրիշ միջոցի դիմեց: Այս անգամ Յիսուսին տարաւ բարձր աշտարակի մը վրայ եւ ըսաւ, որ եթէ անհկա Աստուծոյ որդին է թող ինքզինքը վար նետէ: Եթէ Աստուած կը սիրէ իր որդին, Ան չի թոյլատրեր որ Յիսուսը վնասուի:

Բայց Յիսուս ինքզինքը վար չի նետեց եւ պատասխանեց որ պէտք չէ զԱստուած փորձել:

Երրորդ փորձութիւն

Սատանան դարձեալ պարտուեցաւ, սակայն շարունակեց Յիսուսի փորձելու եւ մոլորեցնելու նորութիւններ փնտտել: Այս անգամ ան Յիսուսի ցոյց տուաւ աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները անոնց փառքն ու հարստութիւնները: Ան ըսաւ, որ եթէ Յիսուս Քրիստոս իր առջեւ խոնարհի, այդ բոլորը ինք կուտայ Յիսուսի: Բայց Յիսուս պատասխանեց որ միայն Աստուծոյ պէտք է երկրպագել:

Սատանան տեսնելով որ անկարող է պարտութեան մատնել Յիսուսին թողելով հեռացաւ:

Յիսուս Քրիստոս յաջողութեամբ յաղթահարեց բոլոր երեք փորձութիւնները:

ԺԳ դարու մանրանկար, «Յիսուսի փորձութիւնները»

Յիսուս անապատին մէջ

Տասներկու աշակերտներու ընտրութիւնը

Երբ Յիսուս վերադարձաւ անապատէն, սկսաւ մարդոց պատմել Աստուծոյ մասին: Իր առաքելութիւնը իրագործելու համար անոր անհրաժեշտ էին ազնիւ, նուիրուած, խիզախ եւ անձնագործ օգնականներ: Թէեւ ան բազմաթիւ օգնականներ ունէր, սակայն ընտրեց միայն տասներկու հոգի:

Օր մը, երբ Յիսուս ծովափէն կ'անցնէր, տեսաւ երկու ձկնորս եղբայրներ՝ Պետրոսը եւ Անդրէասը: Անոնք ձուկ կ'որսային Յիսուս մօտեցաւ անոնց եւ ըսաւ որ հետեւին իրեն: Անոնք թողուցին նաւակն ու ձկնորսական ցանցերը եւ գացին Յիսուսի ետեւէն:

Քիչ մը անդին Յակոբոսն ու Յովհաննէսը իրենց հօր հետ ուռկաններ կը նորոգէին: Յիսուս անոնց ալ կանչեց, եւ ձկնորս եղբայրները նոյնպէս հետեւեցան իրեն:

Յետոյ Յիսուս հանդիպեցաւ Փիլիպպոսին: Ան իր ընկերոջ Բարթողոմէոսին հետ եւս միացաւ աշակերտներու խումբին:

Յաջորդ աշակերտը որ ընտրուեցաւ Մատթէոսն էր: Ան մաքսաւոր էր, այսինքն հարկահաւաք: Մաքսաւորները ժողովուրդին կողմէ չէին սիրուած որովհետեւ անոնք սահմանուած չափէն աւելի շատ հարկ կը հաւաքէին: Բայց Մատթէոսը լսելով Յիսուսի խօսքը, ձգեց գործը եւ գնաց անոր ետեւէն:

Որոշ ժամանակ ետք Յիսուս լեռ մը բարձրացաւ եւ ամբողջ գիշերը աղօթեց: Լուսաբացին անոր շուրջ հաւաքուեցան շատ հետետորդներ: Անոնցմէ Յիսուս դարձեալ աշակերտներ ընտրեց: Աշակերտներու թիւը հասաւ տասներկուի՝ Պետրոսը, Անդրէասը, Յակոբոսը, Յովհաննէսը, Փիլիպպոսը, Բարթողոմէոսը, Թաթէոսը, Մատթէոսը, Թովմասը, Սիմոնը եւ Յովթանն ու Ալփէոսի որդի Յակոբոսը:

Յիսուս Քրիստոս իր աշակերտները ընտրեց հասարակ մարդոցմէ: Անոնց մեծ մասը աղքատ եւ անուս ձկնորսներ էին: Մէկ մասն ալ ամէնօրեայ ապրուստը ճակտի քրտինքով վաստկող աշխատաւորներ:

Աշակերտները երեք տարի շրջեցան Յիսուսի հետ, հաւատարմօրէն հետեւեցան իրենց ուսուցիչի պատուիրաններուն, եղան անոր գործերուն եւ հրաշքներուն ականատեսները: Անոնք կը սիրէին Յիսուսը եւ անոր կ'անուանէին Տէր եւ Ուսուցիչ: Իսկ Յիսուս անոնց կ'անուանէր եղբայրներ կամ բարեկամներ եւ անոնց հետ կը կիսէր ամէն ինչ:

Հետագային աշակերտները կոչուեցան առաքելներ: Անոնք այսպէս կոչուեցան որովհետեւ Յիսուս անոնց պատուիրեց երթալ աշխարհի բոլոր կողմերը՝ ուսուցանելու եւ քարոզելու աւետարանը, բժշկելու եւ մկրտելու մարդկանց: Անոնք բազմաթիւ նեղութիւններ կրեցին, ծանր հալածանքներու ենթարկուեցան, բայց չընկճուեցան եւ անսահման համբերութեամբ շարունակեցին քարոզել Աստուծոյ խօսքը:

Յիսուսի աշակերտներու շնորհիւ բազմաթիւ երկիրներու մէջ ձեւաւորուեցան Քրիստոնէայ համայնքներ եւ հիմնուեցան եկեղեցիներ:

Գիտէի՞ր թէ

Յիսուս Քրիստոսի ուսուցումները չտարածուեցան միայն իր տասներկու աշակերտներուն կողմէ: Նոր կտակարանին մէջ կան բազմաթիւ նամակներ, քարոզներ, որոնց հեղինակը Պօղոս առաքեալն է: Պօղոսը Յիսուսի նուիրուած ըլլալու եւ անոր պատուիրանները քարոզելուն համար նոյնպէս կը կոչուի առաքեալ: Սկիզբը Պօղոս Քրիստոնէաներու հակառակորդ էր եւ փարիսեցի: Քրիստոնէաները հալածելու պատճառաւ ան կը կուրճայ, սակայն հրաշքով եւ Յիսուսի օգնութեամբ վերստին կը սկսի տեսնել: Ատկէ ետք ան կը մկրտուի եւ ինքզինք կը նուիրէ Յիսուս Քրիստոսի պատուիրաններու տարածման:

Յովհաննէս Առաքեալ

Պետրոս եւ Պօղոս Առաքեալներ

Յովնանի պատմութիւնը

Աստուած Յովնան մարգարէին պատուիրեց մեկնիլ Նինուէ քաղաքը, հոն ժողովուրդին ու թագաւորին պատուիրելու որ հեռանան իրենց չար գործերէն: Յովնան չէր ուզեր Նինուէ երթալ եւ փորձեց Աստուծմէ փախչիլ. Նինուէի փոխարէն նա ուղի մեկնեցաւ Թարսիս քաղաքը:

Ճամբու ընթացքին, սաստիկ փոթորիկ ելաւ եւ նաւաստիները սկսան ապրանքները թափել ծովը, նաւը թեթեւցնելու եւ ընկղմելու վտանգը նուազեցնելու համար: Բայց բոլոր ճիգերը ապարդիւն մնացին եւ նաւաստիները վիճակ ձգեցին, իմանալու համար թէ ո՞վ էր յանցաւորը եւ ինչո՞ւ կը պատահէր այս սաստիկ փոթորիկը: Վիճակը ինկաւ Յովնանին, որ բացատրեց թէ, ինչպէս փորձած էր փախուստ տալ Աստուծոյ խօսքէն եւ իբր պատիժ յանձն առաւ ծով նետուիլ փրկելու համար մնացեալը: Տեսնելով թէ ծովը չէր հանդարտեր, նաւաստիները Յովնանը նետեցին ծովը: Իսկոյն փոթորիկը մեղմացաւ եւ նաւաստիները տեսնալով Աստուծոյ զօրութիւնը սկսան զԱյն պաշտել: Աստուած կէտ ձուկի մը պատուիրեց որ կլլէ Յովնանը: Այդպէս ալ եղաւ: Յովնան երեք օր կէտնուկին փորին մէջ մնաց եւ աղօթեց Աստուծոյ ըսելով. «Տէր, դուն իմ կեանքս մահէ ազատեցիր երբ կը կարծէի թէ մերժուած եմ ներկայութենէդ»:

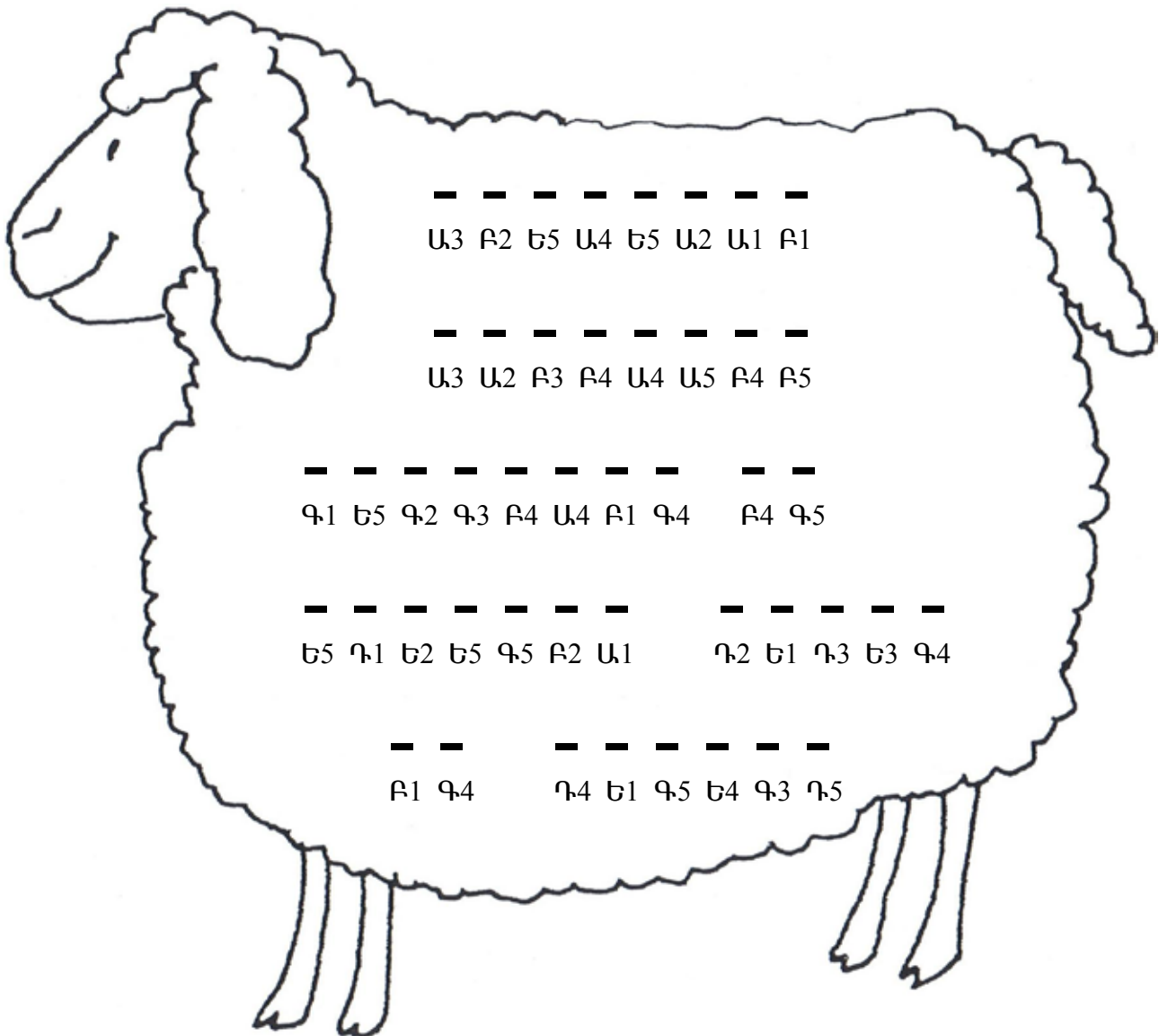
Աստուած մեծ ձուկին հրամայեց որ Յովնանը ցամաք տանի եւ նորէն խօսելով Յովնանին ըսաւ. «Գնա՛ Նինուէ քաղաքը եւ այնտեղ քարոզէ այն՝ ինչ որ իմ նախկին պատգամովս ըսի քեզի»: Յովնան լաւ գիտէր թէ պէտք էր Աստուծոյ հնազադիլ եւ մեկնեցաւ Նինուէ քարոզչութեան: Յովնան 1.1 - 3.10 (պարզացուած)

Յիսուս Աստուծոյ Գառնուկը
Յովհաննէս 1:29

Օգտագործելով ծածկագիրը գրէ Յովհաննէսի խօսքը իր աւետարանի 1:29 գլուխէն:

	1	2	3	4	5
Ա	ի	ս	Ա	լ	ծ
Բ	կ	հ	տ	ո	յ
Գ	գ	ն	ւ	ը	ր
Դ	շ	մ	ղ	վ	է
Ե	ե	խ	ք	ց	ա

Ծածկագիրը
Ա1 = ի
Բ2 = հ

Օձեալին տրուած անունները
Ղուկաս 2:22-38

Օգտագործելով ծածկագիրը, գրէ Յովհաննէսի Աւետարանէն 1:29-41 Օձեալին տրուած հինգ տարբեր անունները:

ա	բ	գ	դ	ե	զ	է	ը	թ	ժ	ի	լ	խ
ֆ	օ	ք	փ	ւ	ց	ր	տ	վ	ս	ն	շ	պ

ծ	կ	հ	ձ	ղ	ճ	մ	յ	ն	շ	ո	չ	պ
չ	ո	շ	ն	յ	մ	ճ	ղ	ձ	հ	կ	ծ	խ

շ	ո	ս	վ	տ	ր	ց	ւ	փ	ք	օ	ֆ
լ	ի	ժ	թ	ը	է	զ	ե	դ	գ	բ	ա

ա = ֆ   բ = օ

-----○-----   -----○-----
ֆ ժ ը կ ե չ կ ղ   ք ֆ ի ձ կ ե ո ս

-----○   --○--
ի ֆ օ օ ո   ճ լ ժ ո ֆ

-----○-----   -----
ֆ ժ ը կ ե չ կ ղ   կ է փ ո ձ

-----○
գ է ո ժ ը կ ժ

Շրջանակներուն մէջի գիրերով կազմէ անունը՝ -----

Հաւատք
Ղուկաս 17:5-10

Ծածկագիրը օգտագործէ եւ տես թէ ինչ խնդրեցին աշակերտները Յիսուսէն:

2 = ա	5 = լ	7 = մ	8 = ն
11 = ց	3 = ք	10 = ր	6 = հ
9 = տ	12 = լ	13 = ք	4 = ը

Առաքեալները ըսին Տիրոջ

— — — — — — — — —
 48-46 24-12 18/6 100/20 33-22 2+6 8+4 40-30

— — —
 99-92 3x1 50/5

— — — — — — — — —
 120/20 2+0 8+4 24/12 3x3 39-26 88-84

Ղուկաս 17:5

Ձայնաւոր գիրերը դնելով ամբողջացուր Տիրոջ խօսքը:
ա ե է ը ի ո օ ու եւ իւ

Տէրը ըսաւ՝

- թ - մ - ն - ն - խ - հ - տ - կ - մ - չ - փ հ - լ - տ ք
 - ն - ն - ք - - ս - ք - յ ս թ թ - ն - - ն « - ր մ - տ - խ - լ - - ղ - ր
 - ծ - վ - ն մ - ջ տ ն կ - -» պ - տ - հ ն - զ - ն դ ձ - զ - :

Ղուկաս 17:6

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Դեկտեմբեր ամսուան պատասխանները

Մանկապարտեզի անկիւն

հրահանգը, աստղը, առաջնորդեց, երկրպագեցին, ոսկի, կնդրուկ, զմուռս, երազի

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ.անկիւն

1. գ. Յունուար 13
2. անուանակոչութիւն
3. ա. Յունուար 6
4. բ. Զուր
5. բ. Յովհաննէս Մկրտիչին
6. գ. Խթում
7. ա. Յունուար 6 ի պատարագէն ետք
8. բ. Յունուար 5 ի երեկոյեան
9. դ. Հինգշաբթի՝ Յունուար 15
10. դ. Մէկշաբթի

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ.անկիւն

1. գ. Յունուար 13
2. ոսկի, կնդրուկ, զմուռս
3. Հերովդէս
4. Օգոստոս
5. ա. Ս. Ծնունդ
6. Սիմոն
7. ա. Յովակիմ եւ Աննա
8. մաս
9. աղանի
10. Դո՛ւն ես իմ սիրելի Որդիս որուն ես հաճեցայ

Երկրորդականի անկիւն

1. ա. Յունուար 6
2. բ. Քաղկեդոնի ժողովին
3. Ս. Ստեփանոս նախավկայ
4. Ա.- Ս. Ծնունդ
Բ.- Անուանակոչութիւն
Գ.- Յովհաննու Կարապետ
Դ.-Ս. Սարգիս
Ե.-Ղեւոնդեանց
Զ.-Վարդանանց
Է.- Բուն Բարեկենդան
5. Ա.- Ս. Ծնունդ
Բ.- Ս. Յարութիւն
Գ.- Պայծառակերպութիւն կամ Այլակերպութիւն
Դ.- Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի
Ե.- Խաչվերաց
6. 80
7. Բ., Կոստանդնուպոլիս, 381
8. Ա., Նիկիա, 325
9. Յովհաննէս Մկրտիչ՝ Յունուար 15
10. Յաղթական

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

ե	թ	գ	բ	ը	դ	զ	ա	է
է	ա	դ	թ	զ	զ	ե	ը	բ
ը	զ	բ	ե	է	ա	զ	դ	թ
գ	ե	ա	է	դ	ը	բ	թ	զ
բ	ը	թ	զ	ա	ե	է	զ	դ
զ	դ	է	գ	թ	բ	ը	ե	ա
թ	է	ը	դ	գ	զ	ա	բ	ե
ա	բ	զ	ը	ե	թ	դ	է	զ
դ	զ	ե	ա	բ	է	թ	զ	ը

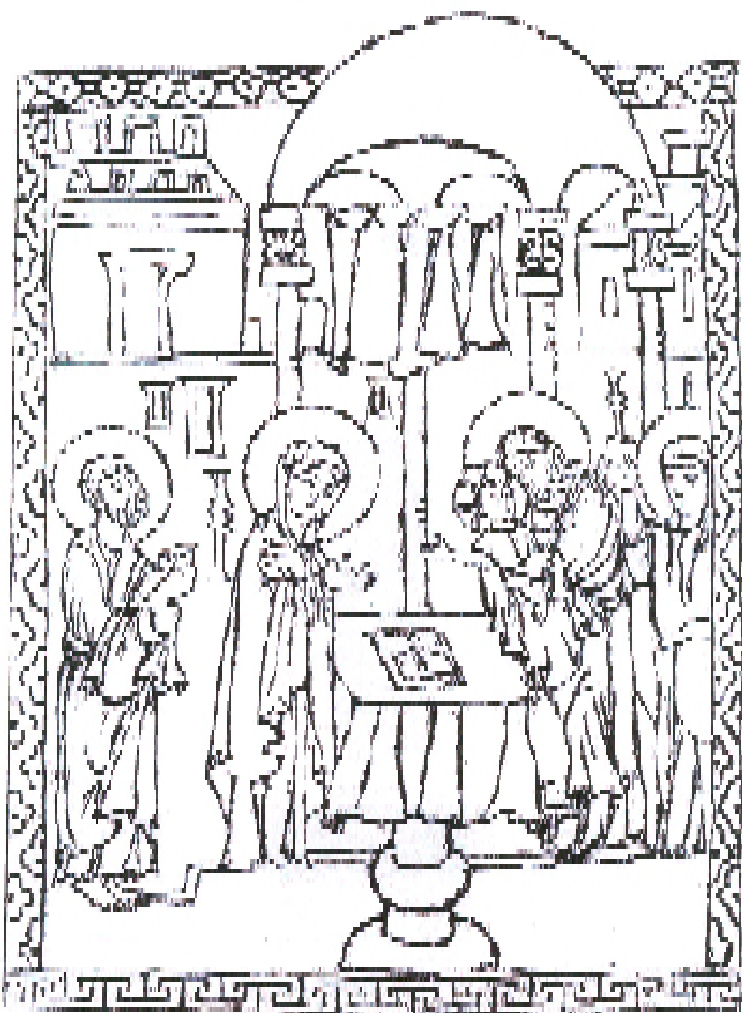
Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն լուծումը

Բ					Գ		Զ	
Թ	Ա				Ե	Գ		
Գ		Ե	Դ	Բ		Ը		
	Դ	Գ		Ա				Թ
	Է		Զ		Թ		Ա	
Ը				Է		Զ	Ե	
		Թ		Դ	Զ	Է		Ե
		Ը	Թ				Բ	Զ
	Ե		Ա					Դ

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

Ո՛րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն

Յիսուսի տաճար ընծայումը
«Տեառներդառաջ,
Փետրուար 14»

Ամբողջացո՛ւր ըստ Ղուկաս
2.22- 32

Տիրոջ, նուիրուի, տատրակ,
աղանիի, Սիմոն, Սուրբ
Հոգին, Օծեալը, Յիսուսը,
գոհաբանեց

Յովսէփն ու Մարիամը մանուկը Երուսաղէմ տարին -----
ընծայելու համար որովհետեւ Տիրոջ Օրէնքին մէջ գրուած է. «Տիրոջ պէտք
է ----- ամէն արու զաւակ, որ մօր առաջին զաւակն է». ինչպէս
նաեւ Տիրոջ Օրէնքին համաձայն զոհ մատուցանելու զոյգ մը -----
կամ ----- երկու ձագ:

Այդ ժամանակ Երուսաղէմի մէջ ----- անունով մարդ մը կ'ապրէր:
Սիմոն արդար եւ աստուածավախ մարդ մըն էր, ----- իրեն
հետ էր եւ վստահեցուցած էր զինք՝ թէ Տիրոջ ----- չտեսած պիտի
չմեռնէր: Արդ, Սուրբ Հոգիէն առաջնորդուած՝ անկա տաճար գնաց: Երբ
ծնողքը մանուկ ----- տաճար բերին, որպէսզի կատարեն այն ինչ
որ Օրէնքը կը պահանջէր մանուկին համար, Սիմոն իր գիրկը
առաւ փոքրիկը եւ ----- զԱստուած:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Յիսուսի ծնունդէն քանի՞ օր ետք
զԻնք տաճար բերին Տիրոջ նուիրելու:

- ա.- 8
- բ.- 20
- գ.- 40
- դ.- 451

6. Վարդանանցէն երկու օր առաջ
ի՞նչ կը տօնենք:

- Ա.Սուրբ Սարգիս
- Բ.Սուրբ Սահակ Պարթեւ
- Գ.Սուրբ Ղեւոնդեանց Քահանայից
- Դ.Տեառնընդառաջ

2.- Ո՞ր թուականին տեղի ունեցաւ
Վարդանանց պատերազմը:

- ա.- 484
- բ.- 303
- գ.- 301
- դ.- 451

7. Ի՞նչ կը նշանակէ Բարեկենդան:

- ա.-Բարի լուր
- բ.- Բարի կեանք
- գ.- Վարդանանք
- դ.- Halloween

3.- Սուրբ Սարգիս ի՞նչ գործ կ'ընէր:

- ա.-Զօրավար էր
- բ.- Զկնորս էր
- գ.- Հովիւ էր
- դ.- Բժիշկ էր

8. Բուն Բարեկենդանին յաջորդ օրը
ի՞նչ կը սկսի:

-----

9. Պօղոս Առաքեալ Յիսուսի 12
Առաքեալներէն մէկն էր:

--

4.- Հայերը Փետրուար 14 ին ի՞նչ կը
տօնեն:

- ա.-Բարեկենդան
- բ.- St. Valentine
- գ.- Տեառնընդառաջ
- դ.- Halloween

10. Յովնան մարգարէն ձուկին փորին
մէջը քանի՞ օր մնաց:

5.- Սուրբ Վարդանանց տօնին
յաջորդող Կիրակին ի՞նչ կը կոչուի:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1.- Յիսուսի ծնունդէն քանի՞ օր ետք Յովսէփն ու Մարիամը զԻնք տաճար տարին Տիրոջ նուիրելու:

- ա.- 8
- բ.- 20
- գ.- 40
- դ.- 451

2.- ա. Յունուար 6ը հաշուելով որպէս առաջին օր, Փետրուարի ո՞ր օրը Յիսուս առաջին անգամ տաճար բերին:

- ա.- 12
- բ.- 13
- գ.- 14
- դ.- 15

բ. Հայաստանեայց Եկեղեցին ի՞նչ կը տօնէ ամէն տարուան Փետրուարի այդ օրը:

3.- Աստուած, ստեղծելով առաջին մարդը, Ադամը, եւ առաջին կինը, Եան, եւ միացնելով ու օրհնելով զանոնք ո՞ր Սուրբ խորհուրդը հաստատեց:

4.- Այս տարի Ս. Սարգիսի տօնին նախորդող Ծաբաթ օրը ո՞ր սուրբին տօնը կը յիշատակենք:

-----

5. Ո՞վ էր Ս. Վարդան Մամիկոնեանին մեծ հայրը «մօրը կողմէ»:

-----

6. Ե՞րբ կը սկսի Մեծ Պահքը «երկու շիտակ պատասխան»:

- Ա. Վարդանանցի յաջորդող Երկուշաբթին
- Բ. Բուն բարեկենդանին յաջորդող Երկուշաբթին
- Գ. Վարդանանցի յաջորդող Չորեքշաբթին
- Դ. Բուն բարեկենդանին յաջորդող Չորեքշաբթին

7. Ո՞վ գրած է «Նորահրաշ պսակաւոր» շարականը որ կ'երգենք Վարդանանցին:

-----

8. Ո՞վ գրած է «Վարդանի եւ Հայոց Պատերազմի մասին» երկը:

-----

9. Առաջաւորի պահքը շաբթուան որ օրը կը սկսի եւ քանի՞ օր կը տեւէ:

-----

10. Աստուած ստեղծագործութենէն քանի՞ օր ետք ուտելու հրաման տուաւ:

**Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն**

1- Վարդանանց ճակատամարտի տարին տեղի ունեցաւ 4րդ տիեզերական ժողովը որ հետագային մերժուեցաւ Հայերուն կողմէ: Ո՞ր տեղի ունեցաւ այդ ժողովը:

2- Վարդանանց ճակատամարտէն 33 տարիներ ետք Վահան Մամիկոնեան Պարսիկներուն հետ ստորագրեց դաշնագիր մը որ Հայ ժողովուրդին տուաւ ինքնավարութիւն, Հայ Եկեղեցիին տուաւ ազատ գործելու իրաւունք եւ քանդելու կառուցուած ատրուշանները: Ո՞ր ստորագրուեցաւ այդ դաշնագիրը

3-Հայ Եկեղեցին Փետրուարի ո՞ր օրը կը տօնէ Յիսուսի Տաճար ընծայումը:

4-Սուրբ Սարգիսի նախորդող Երկուշաբթիէն Ուրբաթ օրերը պահք են: Ի՞նչ կը կոչուի այս 5 օրուան պահքը:

5-Տարուան ո՞ր 4 օրերը Ճաշու գիրք չի կարդացուիր:

6- Թիւ 5 հարցումին մէջ նշուած 4 օրերուն յաջորդող օրը Հին Կտակարանի ո՞ր մարգարէին գիրքն է Ճաշու ընթերցումը:

7- Ե՞րբ տեղի ունեցաւ Տիեզերական այն ժողովը, որուն մասնակից 150 հայրապետներուն տօնը այս տարի կը տօնենք Փետրուար 21 ին:

8- Յիսուս քանի՞ օրուան մանուկ էր երբ Տաճար ընծայուեցաւ:

9.- Ամբողջացուր
**ՔԱՆԶԻ ՀԱՅՐ
ՄԵՐ ԶՍՈՒՐԲ**

**ԳԻՏԵՄՔ ԵՒ ՄԱՅՐ
ԶԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ**

ԿԱԹՈՂԻԿԷ

10.- Ո՞ր ականատես սուրբը գրեց Վարդանանց Պատերազմին նկարագրականը:

Կարճ լուրեր Կիրակնօրեայէն

Փետրուար 22 Ին Կիրակնօրեայ Դպրոցը կը տօնէ Վարդանանք եւ Բուն Բարեկենդան, ուր աշակերտները կը ծափուին Հայկական Տարազներով:

Այս տարուան պահքի առաջարկուած ծոմապահութիւնը հետեւեալն է:

Փետրուար 23 - Մարտ 1	Ծամոն
Մարտ 2 - 8	Շաքար
Մարտ 9 - 15	Հեռառեսիլ, Համակարգիչ, այլ պաստառով խաղեր
Մարտ 16 - 22	Կազային խմիչքներ (pepsi, 7up, coke, crush)
Մարտ 23 – 29	Կոլոնատ, տուրմ
Մարտ 30 – Ապրիլ 5	Chips
Ապրիլ 6 - 11	Հակիթ

Այս տարուան պահքի ընթացքին սորվելիքները հետեւեալներն են:

Մանկապարտէզի Ա. Բ. եւ Գ. Եւ Նախակրթարանի Ա.

Անսխալ գոց սորվիլ Խաչակնքել, Տէրունական Աղօթքը եւ Հաւատով Խոստովանիմէն համարներ:

Նախակրթարանի Բ., Գ., Դ.

Անսխալ գոց սորվիլ Հաւատով Խոստովանիմի առաջին 12 համարները:

Նախակրթարանի Ե. եւ Զ.

Անսխալ գոց սորվիլ Հաւատով Խոստովանիմի առաջին 18 համարները:

Երկրորդական

Գոց սորվիլ 100րդ (ՂԹ) Սաղմոսը, Նոր Կտակարանի Գիրքերու Շարքը, եւ կարդալ Մարկոսի Աւետարանը

Այս Մեծ Պահքի ընթացքին յիշենք
Նաեւ կարօտեալները ու մեր ունեցածէն
անոնց ալ բաժին հանենք:

www.sourphagop.org/mashdots